

Referat - Lucian Blaga: Gorunul

in conceptia lui L. Blaga viata este "o mare trecere" prin lumina, dar si o inexorabila lunecare spre neant.

Din aceasta viziune s-a nascut una dintre temele fundamentale ale liricii lui Blaga, tema vietii amenintata de moarte, care - cristalizata inca din volumul de debut - confera versurilor un sentiment de neliniste adanca si-o tanguire de bocet. Amenintarea se simte din toate: din contemplarea lunii sau a mainilor iubitei, din linistea noptii sau din curgerea izvoarelor. Spaima de neant cunoaste la Blaga cand o tonalitate tragica, cand una elegiaca, atitudinea poetului osciland intre zbcium si impacare.

in Gorunul din "Poeme luminii", cea mai cunoscuta elegie pe tema mortii din creatia lui Blaga, dominanta este seninatatea cu care poetul isi contempla presentimentul lentei alunecari in nefiinta.

Punctul de plecare pare a fi Miorita, cu care a si fost comparata adeseori, dar poezia lui Blaga se constituie intr-o viziune net originala si intr-o figurare poetica foarte departata de modelul popular. Apropierea este posibila numai in masura in care in ambele poezii se evidentiaza un anumit echilibru al fiintei umane in fata mortii, o detasare senina. in poezia populara seninatatea ciobanasului este o stare constitutiva, pe cand in poezia lui Blaga devine una dobandita prin cugetare.

Ciobanul traieste sub amenintarea iminenta a mortii, pentru Blaga este doar o ipoteza existentiala, presimtita in umbra unui copac si in linistea desavarsita a unei naturi paradisiace, hranita din lecturi filozofice si din Rilke.

in Gorunul trairea presentimentului mortii devine subiect de meditatie, spaimetele starii de a fi din adancurile noastre inconstiente sunt controlate de o constiinta care vrea sa stie si care-si dobandeste seninatatea numai prin intelegere.

Compozitia. Structural, textul e realizat in trei timpi corespunzatori celor trei strofe:

unul - al existentei, al starii de a fi (organizat prin notarea unui raport de consonanta intre subiectul liric si natura)

al doilea - al intrebarii (care e un fel de dublare in spiritualitate a traiirii inconstiente)

al treilea - al concluziei (manifestarea cea mai orgolioasa in a transforma formele traiirii in fapte de constiinta, in a le insera intr-o ordine superioara)

Structura poetica. Semnificatii. Poezia noteaza o stare de spirit si un gand. Discursul poetic pare simplu si de o fluenta extraordinara. Organizarea lui intr-o succesiune de episoade lirice se

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

realizeaza in jurul unor cuvinte cheie: liniste si gorunule, imi pare si pesemne. Primele doua creeaza campurile semantice ale poeziei (deci seriile de intelesuri pe care le comunica textul liric), celelalte doua aseaza totul sub semnul ipoteticului, ca manifestari ale unei subiectivitati exacerbate.

Termenul liniste apare in patru pozitii:

- a) in limpezi departari aud din pieptul unui turn, cum bate ca o inima un clopot
- b) imi pare, ca stropi de liniste imi curge in vine, nu de sange
- c) de ce ma-nvinge, cu aripi moi atata pace
- d) si linistea, ce voi gusta-o intre scandurile lui, o simt pesemne de acum.

Semnificatiile cuvintului se contureaza astfel treptat. La inceput nici macar nu e numit sau, mai exact, este numit prin opozitie. A doua oara participa la constructia stropi de liniste ca ipoteza aberanta a simturilor. A treia oara, prin sinonimul pace, capteaza din context un alt sens, relevat paradoxal - tocmai in a patra pozitie, cand termenul apare singur si unde prin liniste se intelege moarte, celalalt cuvint-cheie se dezvolta pe verigile materiale ale unei analogii: gorun, trunchi, scanduri, sicriu, in care ultimul termen - o metonimie extrem de sugestiva - transmite tot ideea de moarte, ca si in cazul primului camp semantic.

Dupa cum se vede, cuvintele liniste si gorunule creeaza doua linii de dezvoltare a semnificatiilor structurii poetice una dinamica, alta statica. Pozitiile semantice ale termenului liniste sunt dispuse intr-o ordine care accentueaza devenirea sentimentului. Linistea din prima strofa e asociata cu o miscare lenta, insidioasa, de invaluire, care duce in mod firesc la trairea unui presentiment al eternitatii, astfel ca o senzatie oarecare devine o stare de spirit mai profunda, de infiorare metafizica. Gorunul realizeaza fata de aceasta devenire o opozitie. El ramane in mod constant punctul de referinta in jurul caruia se amplifica starea de spirit, realizata prin transfer metaforic in imaginea sicriului care creste in trunchiul gorunului. Acesta este si motivul pentru care poetul a plasat gorunul nu in mijlocul codrului, care inseamna plenitudine, viata, ci la marginea lui, ca o sugestie a faptului ca pentru temeiuri ascunse moartea l-a sagetat.

Cele doua serii de semnificatii se intalnesc in final intr-un act uluitor de alaturare a termenilor, care sugereaza ipoteza existentiala a unui timp inteles ca revarsare in moarte:

"si mut, ascult cum creste-n trupul tau sicriul,
Sicriul meu,, cu fiecare clipa care trece,
Gorunule din margine de codru."

Imaginea gorunului falnic, in al carui trunchi poetul vede crescandu-i sicriul si cea a stropilor de liniste pe care ii simte curgandu-i prin vine dau intuitiei expresie impresionanta. Transformarea cuvintului sicriu in laitmotiv, revenirea lui obsedanta contribuie la adancirea dramatismului imprimat sentimentului de intrebare fara raspuns: o, cine stie ?, intoarsa asupra constiintei, lasand

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

ideea mortii sub semnul ipoteticului.

Versificatia - Versurile sunt fara rima si neegale. Foloseste doua procedee:

- ingambamentul sau enjambamentul (procedeu constand in continuarea ideii poetice in versul urmator, fara a marca aceasta prin vreo pauza)
- enumerarea prin "si", care solicita receptarea individuala a fiecarui termen care-l apropie pe Blaga de expresionism:

'si mut ascult ...

si linistea, ce voi gusta-o"

- metafore: limpezi departari
- comparatie: cum bate ca o inima
- interogatii retorice.